

[Uz Sākumlapu](#) > ... > [Nauda/naudas Prasījumi](#) > [Aktīvu Aizsardzība, Kamēr Tiek Izskatīta Prasība ES Valstīs](#) Austria

Aktīvu aizsardzība, kamēr tiek izskatīta prasība ES valstīs

Saturu nodrošina

European Judicial Network
(in civil and commercial matters)

1 Kādi ir dažādie pasākumu veidi?

Pagaidu un piesardzības pasākumi ir aizsardzības pasākumi. Austrijas tiesībās ir paredzēti šādi aizsardzības pasākumi:

- pasākumi pierādījumu saglabāšanai,
- pasākumi ķīlas piespiedu pārdošanai,
- pagaidu aizsardzības līdzekļi.

Šiem visiem aizsardzības pasākumiem ir kopēja iezīme, ka pusēm savas prasības nav jāpierāda, tās ir tikai ticami jāizklāsta.

Pagaidu aizsardzības līdzekļi ir svarīgākie no minētajiem pasākumiem, tāpēc turpmākās piezīmes ir attiecināmas tikai uz tiem.

Pagaidu aizsardzības līdzekļi ir tiesas nolēmumi rīkojuma formā, kas nodrošina turpmāko izpildi, noteiktu laika posmu reglamentē pašreizējos apstākļus vai panāk prasības pagaidu apmierināšanu.

Pagaidu aizsardzības līdzekļus var iedalīt šādās kategorijās:

- prasījumu par naudas samaksu nodrošināšanai,
- prasījumu par darbības izpildi nodrošināšanai,
- tiesību vai tiesisko attiecību aizsargāšanai.

2 Kādi ir nosacījumi rīkojuma izdošanai par šiem pasākumiem?

2.1 Procesuālā kārtība

Pagaidu aizsardzības līdzekļi tiek izdoti tikai pēc pieteikuma. Puses ir “prasītājs jeb apdraudētā puse” un “atbildētājs”. Pagaidu aizsardzības līdzekļu izdošana ir šādu tiesu jurisdikcijā:

- tiesas procesos, kas jau tiek izskatīti, — tās pašas instances tiesa;
- izpildes procesa laikā — izpildes tiesa;
- pirms pamatprasības izskatīšanas procesa vai starp iztiesāšanu un izpildes procesu — rajona tiesa (*Bezirksgericht*) apgabalā, kuras parasti būtu atbildētāja galvenā jurisdikcijas vieta;
- alternatīvi — tā subjekta jurisdikcijas vieta, kuram ir piemērojams pagaidu aizsardzības līdzeklis, vai parādnieka ka trešās personas pastāvīgā vai pagaidu dzīvesvieta, vai rajona tiesa, kurā notiek pirmā lietas izpildes izskatīšana.

Tā kā procedūrā ir jāievēro izpildes tiesību aktu noteikumi, pirmajā instancē juridiskā pārstāvība nav obligāta.

Izpildes procesa faktiskās darbības (piem., ar tiesas spriedumu noteiktu piespiedu atsavināšanu) *ex officio* veic tiesu izpildītājs. Parasti pagaidu aizsardzības līdzekļu izmaksas, kas atkarīgas no nodrošināmā prasījuma apjoma, sākotnēji sedz pieteikuma iesniedzējs. Pieteikuma iesniedzējs var pieprasīt atlīdzināt izdevumus tikai tad, ja tiesa apmierina viņa galveno prasību, par ko galvenajā procesā ir iesniegts pieteikums. Tomēr, ja nolēmums par pagaidu aizsardzības līdzekli ir atbildētājam par labu, viņam jau ir tiesības uz izdevumu atlīdzinājumu.

2.2 Galvenie noteikumi

Lai panāktu pagaidu aizsardzības līdzekļu piemērošanu, apdraudētajai pusei ir jāiesniedz pieteikums, ar ko tiek izklāstīti un *prima facie* pamatoti naudas prasījumi, nenaudas prasījumi attiecībā uz citu darbību vai strīdīgās tiesības vai tiesiskās attiecības un pastāvošais risks.

Lai tiktu piemēroti aizsardzības līdzekļi naudas prasījuma nodrošināšanai, pieteikuma iesniedzējam ir jāiesniedz subjektīvā riska *prima facie* pierādījumi; t. i., *prima facie* pierādījumi, ka gadījumā, ja aizsardzības līdzeklis netiks piemērots, atbildētājs padarīs par neiespējamu vai sarežģītīgu naudas prasījumu izpildi.

Visiem pārējiem aizsardzības līdzekļu veidiem ir nepieciešami tikai objektīvā riska *prima facie* pierādījumi, t. i., pierādījumi, ka gadījumā, ja aizsardzības līdzeklis netiks piemērots, prasības izpilde un īstenošana tiesā tiks traucēta vai tiks ievērojami sarežģīti, it sevišķi pašreizējās situācijas izmaiņu rezultātā.

Attiecībā uz pagaidu aizsardzības līdzekļiem naudas prasījumu nodrošināšanai un citiem aizsardzības līdzekļu veidiem kā riska pamatojums der apgalvojums, ka prasība ir jāizpilda valstīs, kurās attiecībā uz prasības izpildi nav saistoši ne starptautiskie nolīgumi, ne Eiropas Savienības tiesību akti.

3 Šādu pasākumu priekšmets un būtība?

3.1 Pret kāda veida īpašumu šādus pasākumus var vērst?

Visi pieejamie pasākumi naudas prasījumu nodrošināšanai ir paredzēti Izpildes kodeksā (*Exekutionsordnung*). Tie ir šādi:

- kustamas mantas apķīlāšana un pārvaldīšana;
- rīkojums, ar kuru aizliedz atsavināt vai ieķīlāt kustamas ķermeniskas lietas;
- aizlieguma rīkojums pret trešām pusēm;
- atbildētāja nekustamā īpašuma pārvaldīšana;
- rīkojums, ar kuru tiek aizliegts atsavināt vai apgrūtināt nekustamu īpašumu vai attiecīgā reģistrā reģistrētu īpašumu vai tiesības.

3.2 Kādas ir šādu pasākumu sekas?

Šo pasākumu rezultāti atšķiras atkarībā no nodrošinājuma veida. Kustamas fiziskas mantas konfiscēšana un pārvaldīšana izslēdz tiešu personisku atbildētāja ietekmi uz šo mantu. Principā pat juridiska konfiscētās un pārvaldītās mantas atsavināšana ir neiespējama. Tiesību aktos tiesām ir noteikta plaša brīvība sniegt "nepieciešamus vai lietderīgus" norādījumus laikā, kad lietas tiek paturētas un pārvaldītas, lai nepieļautu izmaiņas, kas varētu samazināt to vērtību vai ienākumus no tām. Šāds norādījums var būt, piemēram, konfiscēto, ātrbojīgo preču pārdošana.

Jebkura atsavināšana, ar kuru tiek pārkāpts aizliegums atsavināt vai ieķīlāt kustamas, materiālas mantas, nav spēkā.

Ar tiesas aizlieguma rīkojumu pret trešām pusēm atbildētājam tiek aizliegts izmantot vai piedzīt jebkādas prasības pret trešām pusēm. Vienlaicīgi trešām pusēm ir rīkojums līdz turpmākam tiesas paziņojumam nesegt nekādus parādus, kurus tās ir parādā atbildētājam, un nenodot jebkādas lietas, kuras tam pienākas, vai veikt citas darbības, kas var liegt vai ievērojami sarežģīt izpildes procesu attiecībā uz prasību vai lietām, kuras parādnieks ir parādā vai kuras ir piegādājamas. Citiem vārdiem sakot, trešās puses debitoriem var aizliegt tikai izpildīt pienākumu vai atturēties no tā izpildīšanas; viņiem nevar aizliegt veikt maksājumu pieteikuma iesniedzējam vai īstenot jebkādas tiesības. Trešām pusēm, kas neievēro rīkojumu, var uzlikt segt zaudējumus. Tiesību aktos nav skaidri paredzēts, vai atsavināšana, pārkāpjot pagaidu izpildrakstu, ir spēkā, un Austrijas juristu viedokļi šajā jautājumā atšķiras.

Pārvaldnieks, kuru uzraudzīs tiesa, tiek iecelts, lai pārvaldītu atbildētāja nekustamo īpašumu.

Zemes reģistrā tiek veikts ieraksts, ka parādniekam ir aizliegts atsavināt vai apgrūtināt Zemes reģistrā ierakstītos viņa īpašumus vai tiesības. Tiklīdz ieraksts ir veikts, atbildētājs var brīvprātīgi atsavināt īpašumu vai tiesības, veicot attiecīgus ierakstus Zemes reģistrā, bet tikai ar ierobežotu ietekmi attiecībā pret pieteikuma iesniedzēju. Tikai tad, ja tiesa noraida pieteikuma iesniedzēja prasību galīgā lēmumā vai ja pagaidu izpildraksts tiek citādi atcelts, trešā puse iegūst visas tiesības rīkoties, tostarp attiecībā uz pieteikuma iesniedzēju, un aizliegums var tikt atcelts.

3.3 Cik ilgi šādi pasākumi ir spēkā?

Pagaidu aizsardzības līdzeklis ir spēkā tikai noteiktu laiku, lai gan šo laiku pēc pieteikuma iesniedzēja lūguma var pagarināt. Ja pagaidu aizsardzības līdzeklis ir izdots ārpus tiesas procesa, kurā lietu izskata pēc būtības, tiesai ir jānosaka pamatots termiņš, kurā šādi nodrošinātā pamatprasība vai izpildes prasība ir attiecīgi jāpamato un jāiesniedz tiesā. Atbildētājs var apturēt pagaidu aizsardzības līdzekļa izpildi un atcelt jau izpildītos aizsardzības līdzekļus, iemaksājot izpirkuma summu.

Pagaidu aizsardzības līdzekļu piemērošana ir jāatceļ pēc pieprasījuma vai *ex officio*, ja:

- ir beidzies termiņš pamatprasības pamatošanai un iesniegšanai tiesā;
- aizsardzības līdzekļi tika piemēroti plašāk nekā nepieciešams, lai aizsargātu pieteikuma iesniedzēju;
- vairs nepastāv apstākļi, lai tiktu piemērots pagaidu aizsardzības līdzeklis;
- atbildētājs ir samaksājis izpirkuma summu vai ir iemaksājis drošības naudu;
- vairs nav pamata pagaidu aizsardzības līdzekļa īstenošanai.

4 Vai pasākumu var pārsūdzēt?

Pagaidu aizsardzības līdzekļu piemērošanas procedūrā pastāv divu veidu pārsūdzības iespējas, kas nekavē tiesvedību:

- iebildums par pašu pagaidu aizsardzības līdzekli: ja atbildētājs vai parādnieks, kas ir trešā puse, iepriekš nav uzklausi, viņi var iesniegt iebildumu 14 dienu laikā. Var iesniegt jaunus pierādījumus, lai nodrošinātu taisnīgu lietas izskatīšanu. Šādus iebildumus izskata pirmās instances tiesa, izskatīšana notiek slēgtā, mutiskā tiesas sēdē, kuras rezultātā tiesa pieņem lēmumu.
- Par šādu lēmumu pagaidu aizsardzības līdzekļu piemērošanas procesā ir iespējams iesniegt arī pārsūdzību. Šīs pārsūdzības iesniegšanas termiņš ir 14 dienas. Tas ir rakstisks pārsūdzības process, kurā nevar iesniegt jaunus pierādījumus. Pārsūdzību var iesniegt arī pret apstiprinošu lēmumu, ar ko izdots pagaidu aizsardzības līdzeklis, bet ne tad, ja pieteikums par pagaidu aizsardzības līdzekli ir ticis noraidīts.

Īpaši noteikumi

Tiesību aktos ir paredzēti īpaši noteikumi šādos gadījumos:

- pagaidu uzturlīdzekļu piešķiršana (šķirtajam) laulātajam,
- pagaidu noregulējums attiecībā uz laulāto mantu un laulāto ietaupījumiem, to izmantošanu un saglabāšanu,
- pagaidu uzturlīdzekļu piešķiršana bērnam,
- pagaidu aizsardzības līdzekļi, lai novērstu vardarbību ģimenē,
- pagaidu aizsardzības līdzekļi, lai novērstu vardarbību kopumā,
- pagaidu aizsardzības līdzekļi, lai novērstu privātās dzīves aizskārumu,
- pasākumi, lai apmierinātu viena laulātā steidzamu vajadzību pēc mājvietas,
- pagaidu īre.

Sevišķi svarīgi ir īpašie noteikumi par pagaidu aizsardzības līdzekļiem vardarbības novēršanai. Austrijā ir efektīva, bet vienkārša sistēma, kas aizsargā pret vardarbību un ļauj vardarbīgo iedzīvotāju izlikt no mājas un aizliegt atgriezties tajā. Aizliegt apmeklēt noteiktu vietu vai sazināties var aizliegt arī personai, ar kuru otrai personai nav saprātīgi tikties viņa vardarbīgās izturēšanās dēļ. Vissvarīgākais ir tas, ka šī sistēma nodrošina ciešu sadarbību vardarbības novēršanā starp policiju, tiesām, vietējo centru pret vardarbību ģimenē un — gadījumā, ja iesaistīti nepilngadīgie – bērnu un nepilngadīgo atbalsta iestādēm, kā arī konkrētos gadījumos tā paredz pārstāvības iespēju, ko nodrošina kāda cietušo aizsardzības iestāde.

Policijas darbību reglamentējošie akti pilnvaro tiesībaizsardzības iestādes izsniegt rīkojumu par izlikšanu vai aizliegumu tuvoties personām, kas ir apdraudējušas citas personas dzīvību, veselību vai brīvību; šā rīkojuma darbības ilgums var būt maksimāli divas nedēļas. Ja tiesā ir iesniegts pieteikums par pagaidu aizsardzības līdzekļa izdošanu, rīkojuma darbības laiks tiek pagarināts līdz četrām nedēļām. Policijai ir jāinformē arī vietējais atbalsta centrs, lai tā darbinieki cietušajiem varētu nodrošināt atbalstu.

Pēc cietušā pieprasījuma tiesai ir jāliek personai, kas sakarā ar fizisku uzbrukumu, draudiem fiziski uzbrukt vai psiholoģisku nežēlību ir padarījusi koptdzīvi ar otru cilvēku neiespējamu:

- pamest savu mājokli un tuvāko apkārtni un
- neatgriezties mājoklī vai tā tuvākajā apkārtnē, kamēr minētā dzīvesvieta tiek izmantota, lai nodrošinātu pieteikuma iesniedzēja nepieciešamību pēc dzīvesvietas.

Tiesa var arī aizliegt izraidītajai personai apmeklēt noteiktas vietas (piem., ielu, kur atrodas mājoklis, vai bērna skolu) un atturēties no tikšanās un sazināšanās ar pieteikuma iesniedzēju, ja vien tas nav pretrunā ar paša atbildētāja būtiskām interesēm.

Pagaidu aizsardzības līdzekļi, kas noteikti saistībā ar galveno prasību, piemēram, saistībā ar laulības šķiršanas procesu, anulēšanas, īpašuma sadales tiesas procesu vai tiesas procesu, kurā tiek noskaidrotas mājokļa lietošanas tiesības, tiks piemēroti līdz ar galīgo spriedumu galvenajā procesā. Pagaidu aizsardzības līdzekļus var noteikt, neņemot vērā to, vai puses joprojām dzīvo kopā, un neatkarīgi no galvenā procesa. Tomēr gadījumā, ja galvenais process netiek izskatīts, pagaidu aizsardzības līdzekli nevar piemērot uz laiku, kas ir ilgāks par sešiem mēnešiem.

Ja tiek izpildīti visi nosacījumi, pagaidu aizsardzības līdzekli var izpildīt nekavējoties *ex officio* vai pēc pieprasījuma. Izpildes iestādei (tiesu izpildītājam) ir jāliek atbildētājam atstāt mājokli, atdot visas viņa rīcībā esošās mājokļa atslēgas un iesniegt tās tiesā. Izpildot pagaidu aizsardzības līdzekli saistībā ar vardarbību ģimenē, tiesa var informēt tiesībsargājošās iestādes, lai pieaicinātu tiesībsargājošo iestāžu ierēdņus, kuri ir viņu rīcībā. Praksē šī ir bieži sastopama parādība tādā ziņā, ka parasti pagaidu aizsardzības līdzekļus saistībā ar vardarbību īsteno policija, nevis tiesu izpildītājs.

■ Lapa atjaunināta: 29/10/2024

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietvertu vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.